

ציצית מצמר

כבר כתבנו לעיל, שנחלקו הפוסקים האם טלית שאינה של צמר חייבת בציצית מהתורה, ולהלן יבואר שיש עוד טעם מדוע יש להחמיר לעשות טלית מצמר. דהנה עד כאן דיברנו מסוג הטלית, עכשיו נדון מסוג הציציות, מאיזה מין הן צריכות להיות. ולהלכה פסק השולחן ערוך, שציצית שעשויה מצמר, פוטרת כל סוגי בדים של טליתות, אבל שאר מינים של ציצית, אינם פוטרים אלא טלית העשויה מאותו מין. כלומר, אם הציצית עשויה מכותנה, אינה פוטרת אלא טלית העשויה מכותנה.

ואף על פי שלפי השולחן ערוך טלית של צמר פטרת כל סוגי הבדים של טלית, מכל מקום, הב"ח מביא את שיטת רבי מאיר מרוטנבורג שחולק על זה, וסובר שאף ציצית של צמר אינה פוטרת אלא מין טלית של צמר, ולפי שיטתו, מי שהולך עם טלית של כותנה אינו יוצא ידי חובת ציצית אלא בציצית של כותנה, ולא בציצית של צמר, ולפי זה לכאורה היה ראוי שכל מי שהולך בטלית של כותנה או ממין אחר, שיחמיר לעשות ציצית של אותו המין, כיון שלפי שיטת הב"ח, אין ציצית של צמר פוטרת שאר מינים, אבל מכל מקום לא נוהגים כן, אלא מנהג העולם לעשות רק ציציות משל צמר, ובאמת צריך טעם למנהג העולם, מדוע אלו שהולכים בטלית של כותנה, לא מחמירים לעשות ציצית של כותנה, שהרי גם לפי השולחן ערוך ציצית של אותו מין טלית פוטרת, ולכאורה עדיף לעשות ציצית של כותנה שבזה יצא ידי שיטת הב"ח.

אבל הטעם בזה, כתב בפסקי תשובות, שיש לחשוש שאנשים יטעו, ולא ידעו להבדיל בין ציצית של אותו המין למין אחר, ויטילו ציצית של מין אחר בבגד ממין אחר, לכן נהגו העולם לסמוך על פסק השולחן ערוך, שציצית של צמר פוטרת כל סוג טלית, אבל באמת מי שרוצה לצאת ידי כל הדעות, ילבש טלית של צמר ויטיל ציצית של צמר, ובזה יצא ידי כל הדעות, וכן כתב הב"ח שראוי לעשות.

כנף טלית שנקרע

אם נקרע כנף של טלית עם הציצית, אסור לתפור שוב את הכנף שנקרע עם הציצית לבגד, כיון שבשעה שנקרע הכנף, הטלית פטורה מציצית, שאין לטלית ארבעה כנפות, וכאשר יחבר שוב את הכנף, יחול חיוב חדש על הטלית, והציציות שקשורות מלפני כן פסולות, כיון שהן "תעשה ולא מן העשוי", כלומר, יש מצוה לעשות ציצית כשיש חיוב לעשות ציצית, ולא לעשות ציצית כשעוד אין חיוב, לכן אם נקרע כנף הטלית עם הציצית, יש להסיר את הציציות מהטלית, וגם את הציצית מהכנף, ולאחר שמחבר את הכנף לטלית, חוזר ומטיל שוב את הציציות.

או טלית שנקרעה

ואם נקרע הטלית ביותר מחציה לאורך או לרוחב, כיון שנעשה בטלית יותר מארבע כנפות, יש פוסקים שטלית זו פטורה מציצית, ומכל מקום, כאשר תופר שוב מה שנקרע, אין צריך קודם כל להסיר את הציציות, ואינו דומה לכנף שנקרע, ששם חסר כנף, אבל כאן יש ארבע כנפות, וקיימא לן, שאם הטיל ציציות בהכשר, אפילו נפסל הטלית לאחר מכן, אין צורך להסיר את הציציות, ויבואר זאת להלן. מכל מקום, כל זמן שלא תפר את הקרע, מותר ללכת כן, כיון שממנא נפשך אינו עובר איסור, שאם חייבת בציצית, הרי יש ציציות בארבע הכנפות, ואם פטורה, הרי פטורה. אלא שמכל מקום נהגו העולם להחמיר ללכת כל הזמן עם ציצית, וכבר נתבאר שיש בזה חיוב חמור שלא תטוש תורת אמך, לכן חייב לתפור את הבגד.